

תוכן עניינים

1. הצגת החברה 3
- 1.1 רקע היסטורי 3
- 1.2 תחומי פעילות 4
- 1.3 נתונים רלוונטיים נוספים 4
2. הבעיה 5
- 2.1 הצגת הבעיה 5
- 2.2 נתונים הקשורים לבעיה 6
- 2.3 ניתוח מצבו הנוכחי של משרד הבריאות בהקשר לבעיה 7
- 2.4 ניתוח שיווקי 8
- 2.4.1 מודל SWOT 8
- 2.4.2 מודל PESTEL 9
3. סיכום ודיון בממצאי הסמינר וחומר עיוני נוסף 9
- 3.1 מן ממצאי הסמינר: הגבלת פרסום מזון לא בריא 9
- 3.2 כוחם של כוכבי רשת בקידום אורח חיים בריא 10
- 3.3 מעורבות בריאותית בעידוד אפליקציה 11
- 3.4 מידע על אריזות של מזון 12
4. המלצות לפעולה 12
- 4.1 קידום אורח חיים בריא על ידי קמפיין עם כוכבי רשתות חברתיות 13
- 4.2 התערבות התנהגותית שתועבר על ידי שירות חדש לטלפון הנייד 13
- 4.3 שיפור חזות אריזה כך שתהלום את הערך התזונתי של מוצרי המזון לילדים 14
- ביבליוגרפיה 15

1. הצגת החברה

1.1 רקע היסטורי

משרד הבריאות נושא באחריות לשמירה על בריאות של אזרחי המדינה, תוך מתן שירותי רפואה מונעת ואשפוז. בראשו עומד השר ניצן הורוביץ. המטה שלו נמצא בירושלים, עיר הבירה. משרד זה קובע את המדיניות בנושא הבריאות במדינה, לרבות תכנון, פיקוח בקרה, רישוי ותיאום השירותים במערכות הבריאות (אודות, 2022). משרד הבריאות מאד משמעותי בישראל, ומחזיק בתקציב השלישי בגודלו במדינה (אחרי משרדי החינוך והביטחון). המשרד אחראי גם על כלל מערכות הבריאות בישראל, לרבות קופות חולים, בתי חולים, מרפאות ועוד מוסדות רפואיים (מערכת ידיעות אחרונות, 2022).

חזון המשרד כולל מימוש הזכות הבסיסית לבריאות ולקידום בריאות של כלל אוכלוסיית ישראל, באמצעות מערכת בריאות השואפת לאיכות ושוויוניות מרביים, תוך כיבוד ערכי כבוד האדם והחברה (אודות, 2022). המטרות והיעדים שלו הם שיפור איכות השירותים הרפואיים למיניהם (ע"י תמריצים, פיקוח ואכיפה), צמצום פערי בריאות באוכלוסייה, חיזוק שירותי בריאות קהילתיים (בעיקר מניעה, קידום בריאות ושיקום קהילתי), שיפור יעילות (הגברת רמת רפואה בהתאם למגבלות), קידום מחקר רפואי, קידום אורח בריא ובריאות מונעת, הגברת אוריינות בריאותית של הציבור, שינוי מבני שבו המשרד לא רק ספק שירותים אלא אחראי על כל מערכת הבריאות, קידום שירותי בריאות הנפש והגריאטריה (כל זכות, 2022).

משרד הבריאות עצמו הוקם עם קום המדינה, בשנת 1948, על בסיס מערכת הבריאות הקודמת הבריטית. עד 1995, כמעט כל אוכלוסיית ישראל הייתה מבוססת, למרות שההרשמה לארבע קופות החולים המתחרות (כללית, מכבי, מאוחדת ולאומית) הייתה וולונטרית. החלק הקטן (5%) ללא כיסוי כלל בעיקר יהודים חרדים ישראלים עניים וכמה ערביי ישראל. הפרמיות שנקבעו בתוכניות שולמו ישירות לארגונים אלו על ידי המבוססים. שתיים מארבע קופות החולים, לפני 1995, היו כה חזקות בתחום הבריאות, עד כדי כך שברור לעצמן מבוססים ולא הסכימו לבטח את אלו החולים יותר, שיעלו להן הרבה כסף. מצב זה נתפס על ידי המדינה והציבור כבלתי הולם את הרוח הדמוקרטית של ישראל, הדוגלת בזכות לבריאות (Clarfield, Manor, Nun, Shvarts, Azzam, Afek & Israeli, 2017).

בעקבות מסקנותיה של ועדה ממלכתית משפיעה, שפעלה בשנת 1994, חייבה הכנסת בחוק, שכל תושבי המדינה החוקיים יקבלו שירותי בריאות על בסיס עקרונות צדק, שוויון ועזרה הדדית באמצעות סל בריאות מוגדר כחוק. שירותים אלה, באחריות כוללת של המדינה, מסופקים על ידי ארבע קופות החולים ללא מטרות רווח. הפרמיות דורגו לפי הכנסה בלבד (כלומר, ללא קשר למצב הבריאותי), כאשר שירותי רפואת חירום החלו להינתן ללא תנאי. לפיכך, ברירת חולים הפכה לבלתי מתקבלת על הדעת. כל התושבים הפכו זכאים לסל רחב מאוד של תרופות, שירותים רפואיים, חקירות וטכנולוגיות. תכולת הסל צוינה בחוק ומתעדכנת, בדרך כלל מדי שנה, באמצעות דיונים של ועדה ארצית מיוחדת. כיום כל התושבים נדרשים להירשם לאחת מהקופות הללו, תוך ההבטחה של בחירה חופשית ביניהן. למרות שניתן לעבור בקלות בין קופות, מנהג זה נדיר למדי. חוק זה מייצג ציון דרך ובמהלך שני העשורים האחרונים השפיע לטובה על מגזר הבריאות כולו (Clarfield, et al., 2017).

1.2 תחומי פעילות

תחומי הפעילות של משרד הבריאות ענפים למדי, והעיקרים שבהם הינם: ארגון והענקת שירותי מניעה, אבחון, טיפול, שיקום ומחקר באופן ישיר או באמצעות מוסדות רפואיים, תוך ביטוח בריאות הנפש, גריאטריה, בריאות כללית ושיקום (אודות, 2022). הוא גם אחראי על שירותים מגוונים נוספים כמו רפואה מונעת, בריאות הציבור, קידום הבריאות והענקת רישוי לעוסקים במקצועות הבריאות (מערכת ידיעות אחרונות, 2022).

כמו כן, משרד הבריאות אמור להקפיד ולשמור על בריאות הילדים, מגיל לידה עד תום בית הספר. הוא עוקב אחרי התפתחות הילדים מבחינה קוגניטיבית, פיזית וחברתית, במטרה למנוע חשיפה למחלות, בעיות גדילה, מצוקות אישיות, והתנהגויות מסוכנות. בבית הספר, עורך משרד הבריאות מירב הפעילויות לקידום בריאות הילד, דרך צוות בריאות מטעמו (אחיות ורופא) והצוות החינוכי. צוות הבריאות בבית הספר עורך בדיקות סקר (עבור שמיעה, ראייה וצמיחה), מתן חיסונים, חינוך לבריאות לתלמידים, מתן ייעוץ והדרכה לצוות בית הספר ולהורים, הענקת עזרה ראשונה וחירום, הסרת חסמים בריאותיים להתפתחות וייזום תכניות בית ספריות לקידום אורח חיים בריא. מטרתו להפוך את בתי הספר למקדמי בריאות, כחלק מהתכנית הלאומית לקידום הבריאות שנקראת "אפשרי בריא". שירותי הבריאות לתלמידי כיתות א' עד ט' ניתנים מתוקף חוק ביטוח בריאות ממלכתי ובהתאם להנחיות משרד הבריאות (משרד הבריאות, 2022).